

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Základná škola Hurbanovo
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole v Hurbanove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011T834
6. Názov pedagogického klubu	Pedagogický klub - Každý má svoje možnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	24.03.2020
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Základná škola Hurbanovo
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PaedDr. Renáta Beneková
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.zshurbanovo.edupage.org

11. Manažérske zhrnutie:

Kľúčové slová:

- ADHD/ADD
- Vplyv ADHD/ADD na rozvoj gramotností (čitateľskej, matematickej, prírodovednej)

ADHD/ADD je najčastejšie sa vyskytujúca porucha správania, ktorá ovplyvňuje vzdelávanie, správanie aj sociálne vzťahy dieťaťa a preto si vyžaduje si špecifický prístup k nemu v každej z týchto oblastí. Táto porucha správania primárne nevzniká na základe nevhodnej výchovy, sociálneho pôsobenia. Presná príčina vzniku je doteraz neznáma, ale viaže sa na jemné organické poškodenia mozgu (rizikové tehotenstvo, komplikovaný pôrod, zápalové ochorenia sprevádzané vysokými teplotami, stav bezvedomia, úrazy...), vplyv môžu mať genetické faktory, oneskorené, nerovnomerné zrenie CNS, niektoré lieky a ich vedľajšie účinky. V škole pozorujeme značnú disproporciu medzi úrovňou školského výkonu a úrovňou intelektových schopností týchto žiakov. Špecifickým cieľom vzdelávania je reedukácia a korekcia prejavov v učení a správaní, ktoré sú dôsledkom diagnostikovaného zdravotného znevýhodnenia, ako aj tréning požadovaných vzorov, foriem správania a následne aj reedukácia vlastností vo vzťahu k učeniu. Predpokladáme, že pozitívny vzťah k učeniu, k škole, k pedagógom aj k spolužiakom vedie k zlepšeniu výchovno-vzdelávacích výsledkov, k zníženiu rozdielu medzi intelektovými schopnosťami žiaka s ADHD a jeho školským výkonom a tým aj k zvýšeniu jeho úrovne jednotlivých sledovaných gramotností.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Kľúčové témy pedagogického klubu:

- Príčiny ADHD/ADD
- Kognitívne faktory vplývajúce na vznik ADHD/ADD
- Vplyv poruchy na rozvoj jednotlivých gramotností
- Pracovné listy pre deti s ADHD/ADD

V súčasnej špecifickej situácii spojenej so zavretím školských zariadení a práce z domu z dôvodu spomalenia šírenia koronavírusu COVID-19 na Slovensku, členovia klubu komunikovali online formou /messenger/. Prečítali si stručné zhrnutie o vývinovej poruche ADHD a jej podtype ADD, ktoré pripravila p. Beneková.

ADHD a ADD sa prejavujú už od raného veku dieťaťa a môžu pretrvať až do dospelosti. Nemožno ich považovať za „chorobu“, ktorá sa dá vyliečiť. Keďže ide o neurovývinové poruchy, dieťa z nich nevyrastie, ale ich symptómy sa v priebehu vývinu a postupným zrením menia. Je kombináciou aktívneho a zle ovládaného správania s výraznou nepozornosťou a neschopnosťou dlhodobo sa sústrediť. Tieto prejavy sú spravidla prítomné vo viacerých situáciách a sú viac-menej trvalé a vzhľadom k veku neprimerané. Porucha negatívne ovplyvňuje kognitívne a psychosociálne fungovanie dieťaťa. Kognitívne procesy, prostredníctvom ktorých sa žiak učí, premýšľa a poznáva svet, sa v dôsledku funkčného oslabenia centrálnej nervovej sústavy vyvíjajú nerovnomerne. Avšak za predpokladu, že zrelosť CNS ovplyvňuje edukačné procesy, tak aj jednotlivé ciele zamerané aktivity a činnosti, hlavne na oslabené funkcie CNS, by mali formovať aktivitu a činnosť centrálnej nervovej sústavy. Feuerstein (Vytvárení a zvyšovaní kognitívni modifikovateľnosti, Praha 2018) zdôrazňuje, že kognitívne funkcie ako štruktúry mozgu sú ovplyvňované intervenciou, t.j. sú spôsobilé modifikovať a meniť sa. Povinnosťou učiteľa je teda veriť v možnosť rozvoja týchto žiakov, premýšľať o konkrétnych prejavoch jednotlivých kognitívnych procesov, ktoré je potrebné následne u žiakov trénovať, posilňovať a rozvíjať. Efektivita kognitívnych operácií závisí na kvalite pozornosti, aktuálna koncentrácia pozornosti ovplyvňuje spracovanie informácií, ich zapamätanie a opätovné využitie. /Diskusia na túto tému už prebehla aj na predchádzajúcich stretnutiach, členovia si len ozrejmili základné poznatky. /

Ďalším charakteristickým znakom ADHD/ADD je nedostatok motivácie a vytrvalosti, so sklonom k striedaniu činností bez ich dokončenia. Typická je zlá organizácia práce a nedbanlivosť. Podľa MKCH-10 prejavy poruchy musia byť zjavné pred 7. rokom veku dieťaťa a stav musí trvať najmenej 6 mesiacov. Stav nesmie byť spôsobený inou psychickou poruchou, ako je napríklad úzkostná porucha, porucha nálady a schizofrénia.

Tieto deti spravidla lepšie fungujú v individuálnom kontakte s dospelými ako v kolektíve rovesníkov. Mieru nepozornosti a ostatných symptómov ovplyvňuje mnoho faktorov. Významný je aktuálny fyzický a psychický stav dieťaťa, atraktivita predloženej úlohy alebo činnosti, stupeň novosti úlohy, stabilita, známosť prostredia a miera dohľadu dospelého osoby. ADHD sa v behaviorálnej sfére prejavuje aj ako problém s produktivitou a motiváciou. Dieťa navonok, pre nezainteresovaných, môže pôsobiť ako lenivé alebo unavené. V 50 % prípadov sú prítomné aj jemné postihy motorických schopností – „tzv. Syndróm neobratného dieťaťa“ a špecifické poruchy školských schopností – dyslexia, dysgrafia, dysortografia a dyskalkúlia. /Psychiatria pre prax- Prehľadové články, 2009,10-3 /

Rozlišujeme tri typy hyperkinetickej poruchy:

- ADHD = typ s prevahou hyperaktivity a impulzivity
- ADD = typ s prevahou poruchy pozornosti
- kombinovaný typ

Najčastejšie sa v odbornej literatúre pri ADHD uvádzajú narušenia v týchto troch rovinách:

1. hyperaktivita
2. nepozornosť
3. impulzivita

V ťažších prípadoch bývajú prejavy ADHD a ADD bagatelizované ako prejavy nevychovaného dieťaťa, v ťažších prípadoch môžu viesť až k dlhodobej ústavnej liečbe dieťaťa. Nepozornosť

a impulzívny, nedôsledný prístup týchto detí býva často príčinou ich horšieho prospechu a problémov so správaním. Prevažne typickými prejavmi ADHD/ADD detí / eduworld.sk, skolskyportál.sk/, ktoré by mal zahrnúť do svojej prípravy na vyučovaciu hodinu, pri výbere vyučovacích foriem a metód, sú:

- 1) Príveľmi aktívna myseľ-neexistuje u nich žiadne tlačidlo zapnúť/vypnúť.
- 2) Počúvajú, ale nevnímajú obsah povedaného-nedokážu rozlíšiť, čo je z toho množstva informácií dôležité. Rozsah toho, čo vnímajú, je neporovnateľne väčší ako u ostatných. Napríklad, pri sledovaní rozprávania, často sledujú, ako sa otvárajú a zatvárajú pery hovoriaceho, akej farby sú zuby, alebo ako sa hýbe látka na šatoch pri gestikulácii a aj takéto detaily spôsobia, že ich myšlienky sa nechtiac upriamia niekde inde.
- 3) Majú tendenciu prehliadať detaily-nepoznačia si každú úlohu, neprepíšu z tabule celé zadanie, prípadne celé vety, robia chyby z nepozornosti.
- 4) Majú problémy zostať pri jednej úlohe. Začať a dokončiť niečo, udržať svoju pozornosť pri jednej úlohe je pre tieto deti jedna z najťažších vecí.
- 5) Nedokážu sa sústrediť na podstatné veci-ak ich čosi rozruší, nedokážu sa sústrediť na niečo iné.
- 6) Dokážu sa koncentrovať príveľmi intenzívne na to, čo ich zaujme najviac.
- 7) Ľahko sa stanú úzkostlivé-emócie, myšlienky, slová i dotyk vníma takéto dieťa veľmi intenzívne, aj hlučné prostredie, ho môže výrazne rozrušiť.
- 8) Nie sú schopné ovládať svoje emócie-ak sa rozrušia, potrebujú oproti iným deťom čas navyše, aby sa upokojili a správali sa primerane.
- 9) Mávajú slovné výbuchy-nedokážu ovládať svoje silné emócie. Často impulzívne povedia, čo si myslia.
- 10) Neskôr majú úzkosť zo sociálnych vzťahov-vediac, že majú ADD/ADHD, cítia sa tieto deti pri mnohých spoločenských situáciách nekomfortne. Majú obavy, že povedia niečo nevhodné, a preto sa radšej držia stranou.
- 11) Sú výrazne intuitívne-táto črta z nich robí kreatívnych géniov. Vynálezcovia, umelci, muzikanti i spisovatelia vďaka tejto schopnosti zažívajú svoj najväčší úspech.
- 12) Myslia inak ako ostatní-ich abstraktná myseľ prináša riešenia, ktoré iní nevidia.
- 13) Sú netrpezliví a neposední-ľahko sa nahnevajú, očakávajú, že veci sa stanú okamžite, potrebujú byť neustále v pohybe. Je to pre ne upokojujúca aktivita.
- 14) Sú fyzicky senzitívne-ceruzky sú v ich ruke ťažké, vlákna v látke sú pichľavé. Jedlo má textúru, akú si ani nevieme predstaviť a aj z toho dôvodu sú pri ňom extrémne vyberavé.
- 15) Sú nezorganizované-zhrňanie na kopy je ich obľúbenou metódou na upratovanie a organizovanie vecí. Ideálne je pracovať stále na prázdnom stole ak aždú splnenú domácu úlohu pekne odložiť na určené miesto.
- 16) Potrebujú svoj priestor na pohyb-pohyb ich upokojuje a prináša im jasnejšie myšlienky.
- 17) Vyzerajú, že im chýba pevná vôľa-tieto deti nie sú lenivé alebo nezodpovedné. Robiť rozhodnutia a dokončovať úlohy je pre ne naozaj veľký boj. Ich mysle sú plné možností a vybrať si z nich jednu je pre tieto deti veľmi problematické. Často preskakujú z úlohy na úlohu. To, že nedokážu dokončiť úlohu, je teda problém mozgu a systému organizácie úloh v ňom.
- 18) Nedokážu si zapamätať jednoduché úlohy-nedokážu si pamätať, že si majú vybrať oblečenie alebo si ísť umyť zuby, kde si zapísali domácu úlohu, pokiaľ nemajú založený zápisník na ne a ak majú, bez kontroly často zapíšu len jej časť. Na druhej strane si pamätajú detailne niektoré vyjadrenia ľudí alebo telefónne čísla, ktoré iba započuli. Vizualne veci sú však pre ne ľahšie zapamätateľné.
- 19) Dokážu mať mnoho rozrobených úloh v jednom čase-robiť na viacerých veciach je pre tieto deti úplne normálne. A presne preto si dokážu neskôr na internete prezerat' aj 15 okien naraz.
- 20) Skôr ako vec dokončia, začne ich nudiť-aj to je dôvod, prečo tieto deti pracujú na viacerých veciach súčasne. Potom sa však unavia a nakoniec nedokončia nič.
- 21) Pravidelne strácajú veci-stratená čiapka, rukavice, kniha alebo zošit je niečo, čo jednoducho patrí k nim.

Na základe odporúčaní psychológov a špeciálnych pedagógov z CPPPaP môžeme ďalej zhrnúť:
Žiak s poruchou správania ADHD, ADD môže byť vzdelávaný:

- v bežnej triede ZŠ alebo SŠ s primeranou modifikáciou výchovno-vzdelávacieho procesu, s konzultáciou so školským špeciálnym pedagógom alebo psychológom alebo pracovníkmi CPPPaP, CŠPP,
- v bežnej triede ZŠ alebo SŠ s primeranou modifikáciou výchovno-vzdelávacieho procesu a s pravidelnou pomocou špeciálneho pedagóga alebo asistenta učiteľa na vyučovaní,
- v špeciálnej triede ZŠ, kde je znížený počet žiakov a vyučuje tam špeciálny pedagóg
- v ZŠ pri liečebno-výchovnom sanatóriu,
- vo výnimočných prípadoch môže byť žiak na základe odporúčania (lekára, psychológa, pedopsychiatra) na určitý čas oslobodený od povinnosti dochádzať do školy v zmysle platnej legislatívy, pričom sa mu poskytuje individuálne vyučovanie v rozsahu minimálne 2 hodiny týždenne.

Špecifické výchovno-vzdelávacie postupy a organizácia práce sa týka: úpravy prostredia triedy, umiestnenia žiaka v triede, individuálneho pracovného tempa a učebných postupov žiaka, metodických postupov vo vyučovaní a prístupov vo výchove žiaka, hodnotenia správania a učebných výsledkov žiaka.

Hodnotenie a klasifikácia žiaka s ADHD, ADD:

1. Žiakovi nemožno znížiť známku zo správania a iného predmetu, pokiaľ sú rušivé a neadekvátne prejavy jeho správania v škole, prípadne nedostatočné učebné výsledky dôsledkom zdravotného postihnutia – hyperkinetickej poruchy.
2. Pri priebežnom hodnotení je vhodné používať rôzne formy hodnotenia (napr. slovné hodnotenie, bodmi, percentami, s uvedením počtu chýb).
3. Pri hodnotení správania je efektívnejšie pozitívne hodnotiť dobré správanie ako trestať nežiaduce prejavy v správaní.
4. Pri slovnom skúšaní sa odporúča skúšať žiaka kratšie a radšej dvakrát. Ak žiak píše písomnú úlohu je vhodné ju rozdeliť na viac kratších častí. Časovo limitované testy (päťminútovky) sa neodporúčajú.
5. Učiteľ môže povoliť žiakovi opakovať slovnú odpoveď alebo test, ak bol nedostatočný výsledok zapríčinený neschopnosťou sústrediť sa z dôvodu rušivých vplyvov počas skúšania alebo aktuálneho zdravotného, či psychického stavu žiaka.
6. Pri priebežnom hodnotení učebných výsledkov aj správania ako aj pri záverečnej klasifikácii sa kladie dôraz na motivačnú zložku hodnotenia.
7. Pedagóg – triedny učiteľ zväži, za akých okolností a či je to nevyhnutné, vhodným, taktným spôsobom ostatným žiakom v triede vysvetliť špecifický prístup v hodnotení žiaka s poruchou správania.

Opatrenia zo strany školy a učiteľa, ktoré môžu dieťaťu s ADHD, ADD pomôcť:

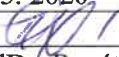
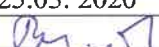
- posadiť dieťa do blízkosti učiteľa, ktorý ho môže nenápadne pozorovať, v prípade potreby pomôcť,
- odmeňovať dobrú prácu a udržanie pozornosti pochvalou,
- rozpoznať, že ide o skutočný problém, nie o predvádzanie sa dieťaťa,
- motivovať, podporovať dieťa,
- pracovať s dieťaťom aj s jeho rodičmi,
- podporovať dieťa v aktivitách, ktoré sa mu daria,
- upozorniť rodičov a odborníkov na problémy dieťaťa včas, aby bolo možné poskytnúť dieťaťu pomoc skôr, než sa nám situácia vymkne z rúk,
- hľadať alternatívy a možnosti, ktoré by dieťa adekvátne začlenili do vyučovacieho procesu,
- poradiť sa s odborníkmi – špeciálny pedagóg, psychológ.

Špecifickým cieľom vzdelávania žiakov s ADHA/ADD je reedukácia a korekcia prejavov v učení a v správaní, ktoré sú dôsledkom diagnostikovaného zdravotného znevýhodnenia, ako aj tréning požadovaných vzorov, foriem správania a následne aj reedukácia vlastností vo vzťahu k učeniu.

Často je nutné upraviť denný režim žiaka, stanoviť rutinný režim s čo najmenšími zmenami počas týždňa. Základom je spolupráca všetkých zainteresovaných v škole aj v rodinnom prostredí. Žiak s touto diagnózou a s integrovanou formou vzdelávania má vo svojom vzdelávacom programe zaradený aj predmet špeciálnopedagogickej podpory, terapeuticko-korekčné cvičenia, ktorého primárnym cieľom je naučiť sa zvládať rôzne záťažové situácie, zmiernovanie impulzivity, agresivity, rozvíjanie a trénovanie pozornosti, podporovanie primeraného zapojenia sa žiaka do triedneho kolektívu, a pod. Sekundárnym cieľom je prevencia vzniku vývinových porúch učenia, porúch správania ako následku neúspechu v osvojovaní gramotností. Členovia sa zhodli, že daná téma je rozsiahle rozpracovaná na rôznych internetových stránkach a ich individuálnym prieskumom a štúdiom je možné doplniť si ďalšie informácie o ADHD/ADD a práce s týmito žiakmi s cieľom úspešného rozvíjania jednotlivých gramotností. Na stránkach, napr. eduworld.sk a pinterest.sk sa nachádza veľa pracovných listov, hier a aktivít vhodných na rozvoj pozornosti aj ostatných kognitívnych funkcií, ktorých oslabenie zhoršuje prejavy ADHD/ADD a tým aj zťažuje rozvíjanie gramotností u týchto žiakov.

13. Závěry a odporúčania:

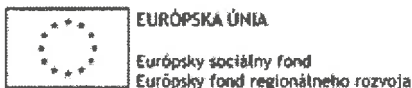
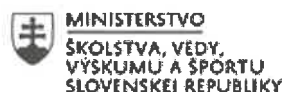
Členovia budú informovať /online forma/ ostatné pedagogické kluby o základných poznatkoch o ADHD/ADD, príčinách vzniku, prejavoch a o spôsobe práce s takýmto žiakom. Ďalej ich oboznámia s niektorými už vydanými súbormi pracovných listov, ktoré máme k dispozícii v našej škole / Kuliferdo pre žiakov 1. Až 4. ročníka ZŠ na rozvíjanie špecifických funkcií, Vzdelávanie detí s poruchami učenia a pozornosti, 2013/. V publikácii -Vzdelávanie detí s poruchami učenia a pozornosti- z vydavateľstva Raabe, sú v časti -Porucha pozornosti a aktivity- popísané nielen základné informácie o tejto poruche, jej prejavoch, ale aj základné pravidlá pri práci s týmito žiakmi. Nachádzajú sa tam príklady dobrej praxe a ukážky hier a cvičení na rozvoj pozornosti a koncentrácie. Internetové stránky sú plné rôznych informácií, odborných aj príkladov zo života týchto detí a ich rodín, napr. na stránke tv.noviny.sk sú príbehy matiek, ktoré majú deti s ADHD: Učiteľ bežne volal môjho chlapca satan. Na stránke kafomet.sk sú v ponuke rôzne hry vhodné na rozvoj jednotlivých kognitívnych funkcií, na stránke Štátnej školskej inšpekcie je publikácia – Kompenzačné a špeciálne učebné pomôcky pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, a pod. Po prieskume odporúčaných internetových stránok, aj iných podľa vlastného výberu, potrieb a záujmu členov klubu a po prebehnutí diskusií v jednotlivých kluboch nás oboznámia s ich spätnou väzbou .

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Marcela Tóthová
15. Dátum	25.03. 2020
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PaedDr. Renáta Beneková
18. Dátum	25.03. 2020
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Základná škola Hurbanovo
Názov projektu:	Zvýšenie kvality vzdelávania na Základnej škole v Hurbanove
Kód ITMS projektu:	312011T834
Názov pedagogického klubu:	Pedagogický klub - Každý má svoje možnosti

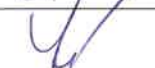

PREZENČNÁ LISTINA

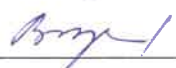

Miesto konania stretnutia: Základná škola Hurbanovo

Dátum konania stretnutia: 25. 3. 2020

Trvanie stretnutia: od 16.00 hod. Do 19.00 hod.

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1.	PaedDr. Renáta Beneková		ZŠ Hurbanovo
2.	Mgr. Marcela Tóthová		ZŠ Hurbanovo
3.	Mgr. Nataša Ďurišová		ZŠ Hurbanovo
4.	Mgr. Denisa Sovičová		ZŠ Hurbanovo
5.	Mgr. Viera Rolníková		ZŠ Hurbanovo

6.	Mgr. Lucia Hulková		ZŠ Hurbanovo
7.	Mgr. Mária Hamranová		ZŠ Hurbanovo
8.	Mgr. Angelika Bognerová		ZŠ Hurbanovo
9.	Jozefína Moravčíková	PN	ZŠ Hurbanovo
10.	Zuzana Dunaiová		ZŠ Hurbanovo

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia